

Livet i lägret hade nästan, men inte riktigt, blivit till vardag. Att alltid vara övervakad, ständigt vaktad, tog på krafterna. Lydie tvingades dagligen att vårda sårade, både från de egna leden och medlemmar ur fiendens styrkor. Det var förstås något av en fördel som medgav att hon rörde sig betydligt mer fritt både i fångarnas och fiendens läger än vad andra gjorde, även om hon aldrig var helt ensam eller oöversedd. Två veckor efter det fatala nederlaget där större delen av fänika 37 stupade tillsammans med sin kapten var de fortfarande fångar. Vissa hade flyttats till okänd ort, vissa, som Lydie, var fortfarande kvar bara några kilometer från slagfältet där Ella dött i hennes armar i stridens efterdyningar och hon fått en chock av att se Remy iklädd knektarnas hemiska kläder. *Remy, ett sånt falskt kräk.* Hon hade litat på honom, räddat livet på honom. Och så visade han sig vara så genomfalsk. Hon blev fortfarande helt vansinnig vid tanken på att han hade svikit hennes vänskap, samtidigt som hon kände en otroligt tung skuld över att ha bidragit till att han kunnat föra information om dem, om fänikan och deras förhållanden vidare till fienden. Hon hade sett honom i lägret flera gånger, men ännu inte fått någon förklaring. Om inte annat så var han skyldig henne en efter att hon räddat hans liv, åtminstone att se henne i ögonen och förklara varför.

Det var tidig morgon. Gryningsdagern gjorde allting grått, och dimman från den fuktiga omgivningen var så tät att man knappt kunde se handen framför sig. Precis som morgnarna innan höll Lydie på att göra upp eld eftersom, precis som föregående nätter, den gångna natten effektivt utplånat alla spår av värme och glöd från eldstaden där hon kokade bandage och vatten för att kunna tvätta sår. Det var ännu för tidigt för att lägret skulle ha vaknat till liv. Bara några enstaka vaktposter inne i själva lägret, och flertalet poster som hon visste fanns i dimman runt fångarnas lägerplats vid sidan om även om hon inte såg dem nu. Hon själv var så pass betrodde nu att hon fick röra sig själv. Oöversedd, naturligtvis. Och inte utanför lägret. Men mellan de två lägerområdena, och till sin lilla eld och arbetsplats.

Vedtraven brevid elden var stor - under gårdagen hade ett par av de andra fångarna haft uppgiften att bära tillräckligt med ved och vatten så att hon skulle kunna hålla elden vid liv i ett par dagar - men veden var fuktig. Det var svårt att få liv i den, och krävde hennes fulla koncentration. När den väl sprakade och brann tillräckligt för att kitteln med vatten skulle kunna koka upp tillät hon sig en kort stunds vila. Hon slöt ögonen några minuter där hon satt på knä vid eldstaden, och lät tankarna sväva undan. Hem till Vernay, till tiden då hon ännu var ovetande om världens ondska och de grymheter som drog förbi i krigets kölvatten. Hon hann nästan slumra till innan hon plötsligt hörde steg bakom sig. Innan hon hann vända sig om kände hon två händer över ryggen, två bestämda händer som höll henne fast. Rösten. Rösten som hon aldrig skulle kunna missta för någon annan viskade i hennes öra. Väl medveten om röstens ägare var kapabel till vågade hon inte skrika. *Vem skulle förresten höra, eller reagera, på en värdelös fånges skrikande en tidig morgon?* Ingen alls var det troliga svaret.

"Förra gången lämnade du ett ärr. Du skulle dött då, men eftersom du nödvändigtvis skulle leva då får jag nöjet att göra slut på dig nu. Den här gången kommer du inte ha samma tur. Och ingen

kommer kunna ge mig skulden för en olycklig tillfällighet." Hon tvingades långsamt närmare den flammande elden, trycktes obönhörligen ner i eldgropen och hon kände hur värmen tog över alla sinnen. Smärtan skar genom henne, och hon skrek. Hon märkte inte ens hur vedtraven välte över henne. "Känn hur din flamma värmer dig nu, cordov!"

Som genom luddig bomull hörde hon en sista mening innan världen förvandlades till idel smärta.

En förnimmelse av någonting iskallt. Något iskallt som långsamt sakta växte till smärta. Brännande, intensiv smärta. Smärtan trängde igenom hennes medvetande och tvingade henne att vakna. En plötslig svalka över ansiktet. En liten, liten dämpning av det brännande. Och fukt. Vatten. Vatten som rann över kinden och ner över nacken. Sakta öppnade hon ögonen, drog ett svidande andetag. Allting var suddigt, saknade konturer. Ansträngningen blev för mycket, och hon sjönk tillbaka i dvalans välsignade mörker.

När hon slog upp ögonen nästa gång var det kvittret av fåglar som hade väckt henne. Hon hade svårt att få ögonen att fokusera ordentligt, och dunklet under taket gjorde inte saken bättre. Långsamt vande sig ögonen vid det skumma ljuset, och konturerna trädde långsamt fram. En eldstad med svagt glödande kol, någon sorts dörröppning utan dörr men täckt av nånting annat. Ansiktet hettade, men smärtan hon mindes, det sista hon mindes, hade mattats. Försiktigt lyfte hon handen och kände över kinden och hakan. Fuktiga omslag, både i ansiktet och ner över högra sidan av bröstkorgen. Med ens mindes hon elden, hur hon knuffats ner i den och inte kunnat komma loss. Rädslan tog tag i henne. Om hon inte var i lägret, var var hon då? Vem hade tagit hand om hennes skador och hållit henne vid liv? Nervositeten kramade hennes hjärta när hon kämpade för att sätta sig upp i sängen. Svag, så svag. Hur länge hade hon legat här egentligen? Tankarna avbröts när filten för öppningen drogs åt sidan och någon kom in. Lydie fick kisa mot ljuset, men kunde bara se konturerna av en man. Åtminstone antog hon att det var en man.

"Åh, du är vaken. Hur mår du?" Rösten var djup, behaglig, och hade en klang av... något främmande. En klang hon lärt sig känna igen som jorgalsk.

"Bättre tror jag." En klunk vatten från stopet som stod vid henne fick henne att hosta häftigt, och genast var han vid hennes sida.

Hon hade legat utom sans i över en vecka, och hur länge hon legat i skogsbrynet där Sarid hittat henne kunde de bara spekulera om. Kanske bara några timmar – kanske var det flera dygn. Han hade hittat henne liggande i kanten på en liten skogstjärn, till hälften nedslängd i vattnet. Som genom en ödets nyck hade de brända delarna svalkats av vattnet, utan att det hade täckt hennes mun och näsa. Det var antagligen det som räddat henne, hade de kommit fram till. Sarid var en skicklig helare, visste tillräckligt om brännskador för att kunna ta hand om henne. Hon hade honom att tacka för sitt liv.

Den där första dagen i hans koja försvann bland många andra, och långsamt långsamt repade hon sig från skadorna som knekten lyckades tillfoga henne i försöken att få sin hämnd för den där skråman från deras första möte. Även om hon läkte och mådde allt bättre, hade de där veckorna under sommaren satt sina spår. Ärren i hennes ansikte och på hennes händer skulle aldrig försvinna, även om de med tiden skulle blekna. Tiden i fångenskap hade plågat hennes sinne varje vaken stund till en början. Striderna, dödandet, blodet, det brutala våldet, vännerna som dött eller hamnat i fångenskap... De kändes alltmer avlägsna, även om det inte gick en dag utan att hon tänkte på Theo, Jelle, Elise, Nel. *Varför hade hon inte sagt dem hur mycket de betydde medan hon fortfarande kunde?* Djupt inom sig visste hon att hon inte skulle få se dem igen, att det var försent nu. Hon hade haft svårt att hålla isär händelserna efter nederlaget från det som skedde under hennes korta fångenskap med slagfalkarna Gael och Angelique innan den långa fångenskapen, allt flöt ihop till en enda plågsam knut i magen. Gael, ja. Hon hade inte fått en chans att tacka honom. Han hade tagit på sig hela skulden, hon visste att han hade blivit förhörd, medan hon inte ens hade behövt redogöra för var hon hade varit för någon annan än mästern Camille. I sitt stilla sinne undrade hon om han ens överlevt striden.

Till en början höll hon sina tankar för sig själv, men i takt med att Sarid berättade allt mer om sig själv och sin tillvaro kunde hon inte låta bli att börja lita tillräckligt på honom för att öppna sig, undan för undan delade hon med sig av sitt förflutna, och de kom närmare varandra under höstens allt kortare dagar och långa kvällar. Någonstans långt inne i henne pockade en liten röst på hennes uppmärksamhet, ville att hon skulle söka upp närmsta cordovska enhet, men hon ignorerade den envist. *De måste trott att hon dog, alla måste tro det. Var det inte bättre om de fått sörja och gå vidare istället för att hon skulle komma tillbaka, trasig, förstörd. Hade hon inte gjort tillräckligt för Cordovien? Hon skulle ändå inte kunna vara till nytta för någon nu med sin smärtande, förvridna hand.* Hösten gick mot vinter, utan att hon återvände. När hon var tillräckligt stark bröt de sitt lilla läger, och det var inte längre nån tvekan om att dit han gick skulle hon gå med. Ett starkt band hade vuxit fram mellan dem, och under deras samtal hade hon förstått mer om den jorgalska kulturen än hon någonsin hade trott. Insikten om att de, cordoverna, höll på att förstöra och bryta ner en kultur minst lika stark och riktig som deras egen skrämde henne. Kanske var det fel att göra så här, kanske – *var det verkligen hon, som alltid litat på Salens ord som tänkte dessa tankar?* – hade Salen tagit miste? Kunde inte cordover och jorgaler leva sida vid sida utan att jorgalerna behövde ändra sitt sätt att leva? Så många oskyldiga liv som spilldes, så många som tvingats fly sina hem...

Strax innan den första snön kom, redan i början av oktober, hade de lämnat den trygga skogen som hon lärt sig älska och begett sig ut på en lång vandring. Först efter flera veckors vandring på ibland helt osynliga stigar kom de fram till en boplats med ett boningshus och några mindre uthus av trästockar i en liten väl gömd skogsglänta. Lydie som hade vant sig vid att röra sig tyst,

och att aldrig närma sig någon bebyggelse, blev förskräckt när Sarid oförsiktigt gick rakt fram och klev in i stugan utan minsta tvekan i steget. Vågade inte riktigt följa efter, men närmade sig när han vinkade åt henne att komma. När hon steg in i dunklet innanför dörren darrade hon inombords, det var så uppenbart inte ett cordovskt hem, utan något annat, något...ovanligare. *Det här är inga folksoldater, snarare...frihetskämpar?* Han hade sagt det, flera gånger. Närmat sig det försiktigt, men alltid varit tydlig.

”För att bli accepterad av de mina måste du bli en av oss, bli min inför Jor”, hade han sagt. ”Vi är inte som de jorgaler du träffat tidigare.”

Trots det var det inte förrän hon stod där i dörren, med allas ögon på sig som hon äntligen förstod. *De hatar mig för vad jag är, för vad mitt folk gör mot dem.* Stämningen lättade något när Sarid presenterade henne som sin blivande fru, nu var blickarna fyllda av lika mycket nyfikenhet som avsky, och en av de två kvinnorna tog sig an henne medan männen lågmält samtalade i rummets bortre del.

Det var hans syster Rut som de kommande veckorna hjälpte henne att förstå, att lära sig, det hon behövde för att, en kall och klar kväll i november, äntligen bli Sarids hustru och accepteras till fullo av hans familj. Vintern blev kall och hård men det hindrade inte männen från att ge sig ut i mörkret och den stränga kylan på långa utfärder. Ibland kom de tillbaka skadade med tydliga tecken efter hårda strider, ibland hade de nyheter och hälsningar från andra fästen. Lydie ville inte, vägrade tänka på vad de gav sig ut för att göra, men ibland slog hon följe med dem, för att lära sig omgivningarna, och för att hon inte stod ut med att sitta instängd i det mörka stockhuset hela långa dagar utan Sarid.

Våren kom snabbt när vintern släppte taget, utanför stockhuset blev marken grön och mjuk, och till hennes stora lättnad lämnade de det bakom sig en solig dag i maj och gav sig ut på vandring. De rörde sig långsamt, en av de andra kvinnorna var gravid och det sinkade dem alla, men det gjorde dem också nervösa och de tog säkra vägar till en by där de flesta redan var välkända, Sarids eget hem. Byn låg tillräckligt avlägset för att ännu inte behövt välja sida i kriget som fortfarande var långt borta. Efter viss tvekan accepterades hon, och hon gjorde sitt bästa för att passa in, även om mycket av deras seder tycktes henne ovana. Under de långa sommardagarna tränade Sarid med henne, lärde henne att försvara sig. De gamla, grundläggande kunskaperna från värnplikten i vad som verkade vara ett annat liv vaknade långsamt till liv. Nu, när hon sett och på egen hand upplevt vad kriget innebar, förstod hon långt bättre vikten av att kunna värja sitt eget liv. Så småningom övergick övningarna från försvar till något annat, som hon inte ville kännas vid men hon kunde inte låta bli att fortsätta. Han skulle aldrig kräva att hon gjorde något som stred mot hennes känslor för sina egna fränder men nästa gång hon fick möjlighet att hämnas de vänner som gått förlorade ville hon vara kapabel till det, skulle han vänta sig det. Dagarna fylldes av övningar, av hårt arbete för att försäkra byns försörjning inför vintern och med hårda ansträngingar att passa in bland jorgalerna. Inte ens kjolarna, de långa böljande

tygstyckena som bars istället för byxor bland alla kvinnorna, var besvärliga längre.

När hösten nalkades gav de sig återigen iväg genom skogarna. Snabbt, tyst, och med korta tillslag där de kom åt. Ibland fick en by sina förråd tömda, någon gång stötte de på en patrull knektar som krävde åtgärd. På avstånd såg de ibland cordovska grupper, men de höll sig undan upptäckt och hon behövde aldrig konfrontera sitt förflutna. Ändå gjorde det sig påmint var gång de såg till dem eller deras läger. Ibland kände hon stygn av saknad efter gemenskapen, värmen som alltid varit så självklar. *Cordovien, om jag bara aldrig lämnat dig så slapp jag känna skuld var gång jag möter dina barn.* Sådana dagar gick hon som i dimma, och inte ens Sarids ömma ord och mjuka smekningar kunde få tankarna att skingras. Ändå ville hon inte för allt i världen byta tillbaka till tiden innan hon mötte honom. Han var hennes allt nu.

När vintern kom fann hon sig återigen instängd och ensam i det vid det här laget välkända stockhuset i sällskap med Rut och en annan kvinna. Det var Ruts hem, som också blivit hennes. Trots det kunde hon inte finna sig i att bli kvarlämnad, och följde, så gott det gick, med männen ut ibland. Vissa gånger behövdes hennes kunskaper, andra gånger tog hon, trots att det kändes märkligt, aktiv del i vad som skedde. Det var vid ett sådant tillfälle hon första gången verkligen skadade en människa med berätt mod istället för att värja sig, eller för den delen fly. En knekt, en som tydligt stod vakt men som lyckats somna. Utan att tänka gjorde hon vad hon blivit lärd och kvinnan hann aldrig skrika innan livet försvann ur hennes ögon i takt med att blodet rann ut på marken. En säker flyktväg, det var vad hon intalade sig att hon skapat för de andra. Adrenalinet pumpade, hon kände sig stark. En knekt, vilken som helst, kunde gott få betala för det lidande hon själv orsakats, som hennes väner åsamkats under tiden i fångenskap. Efteråt kände hon sig tom, och på kvällen grät hon sig till sömns i Sarids varma famn, kramande sin jordpåse i en knuten näve. *Vem är jag att bestämma över liv och död? Ett barn har berövats en mor, och det är min skuld.* Tankarna lämnade henne inte ens i den oroliga sömnen, och dröjde sig länge kvar efteråt.

När hon förstod att hon väntade hans barn blev hennes egna utflykter allt färre, och ibland lät han sig bevakas och avstod från att göra sina fränder sällskap när hon bad honom. Sådana dagar bubblade glädjen inom henne, men när han var borta kunde hon inte låta bli att känna sig övergiven och orolig. Vintern blev lång och ensam.

Med våren kom också lättningen. Hela gruppen lämnade vinterboningen till förmån för ett rörligt läger i skogen, och trots att magen växte nästan för var dag så var Lydie glad över att slippa det trånga huset och istället få ha stjärnhimlen som tak. *Fri, äntligen fri!* Ingenting, inte ens hans, och nu också hennes, fränders hat mot hennes gelikar kunde hejda lyckan hon kände över sin lilla familj. Enda smolket i bägaren var att de inte kunde slå sig ner någonstans, på tryggt avstånd från allt vad krig och våld hette. Men det skulle väl också ordna sig, så snart de kämpande

arméerna drog sig undan. Till dess skulle hon helt enkelt vara tvungen att leva med att oron, vandrandet och männens tidvisa frånvaro var en del av hennes vardag.

”Nej, nej! Du får inte lämna mig!” Ett sorgfyllt skrik skar genom skogens tystnad. Lydie sjönk ner på knä vid båren där han låg. Fridfull. Precis som när han sov. Någon grät, hysteriskt, men hon brydde sig inte om någon annan. Sedan insåg hon att det var hennes egen sorg som ekade i gläntan. De andra stod tysta och stumma runt henne, speglade hennes förtvivlan i bistra ansikten. Smärtan skar genom henne. Det var en helt annan sorts smärta än den som kinden vållat henne. En smärta som grävde sig ända in i den innersta vrån inom henne, som spred sig genom varenda liten del av hennes kropp. Hon ville skrika, gråta, tvinga honom tillbaka till livet, men Rut drog henne varsamt bort från kroppen. ”Han är borta. Du kan inte göra nåt. Minns honom med glädje.”

”Vem, vem var det? Vem var det som gjorde det?” Rösten sprack nästan när hon helt utom sig skrek åt de samlade männen. *Varför frågar jag? Jag vet redan svaret.* Hon hann inte tänka tanken till slut innan svaret kom.

”Det vet du. Det var de dina.” Och världen rämnade runt henne.

Hon grät tills inga tårar längre fanns kvar. Ältade om och om igen tankarna som aldrig lämnade henne. *Om hon inte hade stannat hos honom, om hon hade dött i tjärnen, om hon hade bett honom stanna hos henne den där ödesdigra morgonen...* Hon var ensam, ingen av dem hon älskade fanns längre nära, hennes barn - en son, det var hon helt säker på - var faderlös.

Vandringen gick längs kända stigar. Det var inte långt från platsen där de senast slagit läger till cordovernas närmsta lägerplats. De hade vandrat i närheten flera gånger den senaste tiden, mellan de olika grupperna med jorgaler som haft läger i trakten. *Visste cordoverna alls att det fanns så många grupper av frihetslängtande jorgaler i skogarna runt dem?* Hon hade flera gånger varit så nära spejare från dem att hon kunnat ropa på dem, fråga dem vilken fänika de tillhörde, vilka befäl som ledde dem. Men hon hade låtit bli. Hennes plats hade varit en annan.

En kort stunds vila unnade hon sig. Solen stekte, trots mantelns huva och den skyddande sjalen runt ansikte och hals, och lillen var ovanligt aktiv, sparkade så att hon undrade om han försökte ta sig ut i förtid. En stilla tår letade sig ner över kinden, droppade ner på händerna som vilade beskyddande runt magen. Handen sökte sig omedvetet till ringen som hängde runt hennes hals. Hans ring, jorringen, hängde jämte hennes jordpåse. Hon hade inte kunnat förmå sig till att ta av sig jordpåsen, även om det egentligen hade krävts av henne när de ingick äktenskap. Han hade förstått, hade inte bett henne byta jorden mot ringen, men för alla andras forskande ögon kunde det lika gärna ha varit en ring som hängde där. Nu var ringen, och lillen, det enda hon hade kvar av honom. Minnet av hans varma händer, ömma blick, mjuka läppar skar som knivar genom henne...

Nej, hon fick inte sitta här och försjunka i minnen, i sorgen. Hon behövde ta sig fram idag,

medan hon fortfarande hade mod nog att återvända.

Hon var viss om att hon inte skulle komma undan lätt. Hennes långa frånvaro var ousäktlig, och det sällskap hon tillbringat de gångna åren i skulle inte hjälpa henne. Men efter det som skett strax efter hans död skulle hon inte tveka. Även om de varit hans bröder och systrar så hade de aldrig accepterat henne, hade alltid sett henne som något annat, och hon skulle aldrig kunnat stanna hos dem. De såg henne som den cordov hon ännu var, ännu en av dem som förtryckte och förstörde deras vackra land, hejdade deras seder, skrattade åt deras traditioner och krävde att deras barn skulle fostras som cordover. De hade bett henne gå, hade inte velat ha henne kvar bland sig nu när Sarid inte längre fanns där. Det var bara Rut som skulle sakna henne. Rut, som tagit sig an henne och fått henne att känna sig välkommen. Rut, som velat följa henne, för barnets skull. Innerst inne hade hon själv vetat att hon inte kunde stanna utan honom. Allt de gjorde, allt hon såg, påminde om honom, smärtade alltför djupt. Utan honom saknade hon den trygga gemenskapen som genomsyrat hennes uppväxt, de lättsamma festerna, de många vännerna, att aldrig känna sig ensam, att alltid vara en del av något större. Hur mycket hon än respekterade de jorgalska sederna insåg hon att hon aldrig mera skulle känna sig trygg utan närheten av andra cordover.

En morgon hade hon tagit sina fällor och helt enkelt lämnat lägret bakom sig, medan alla ännu låg djupt försjunkna i sömn. Det var bara vaktpostens ögon som följde henne när hon försvann i skogens gryningsdunkel. *Det blir svårt men någon kanske visar medlidande, om inte annat så för lillens skull.* Hon kunde bara hoppas att på ett mildt mottagande, men ett ilsket stickade i maggropen sa henne att det nog var att hoppas på för mycket.

Hon smög ut från skogsbrynet, ner på vägen. Det kunde inte vara långt kvar nu, och hon vågade inte längre gå kvar i skogen. Visserligen kunde hon området, men nu var det viktigaste lillens säkerhet och risken att bli genomborrad av en pil var betydligt mindre på vägen där hon kunde visa att hon faktiskt var obehäpnad. Nåja, nästan obehäpnad. Fast besluten att göra allt som stod i hennes makt för att ge sitt barn en framtid gick hon med försiktiga steg vägen fram. När hon kom över krönet och såg de välbekanta färgerna, falkarnas färger, vid en utpost några hundra meter längre fram tvekade hon en sekund. Hon kunde se att de upptäckt henne, hon måste se ut som en skarp, mörk siluett med solen i ryggen. *Som en jorgal.* Hon strök försiktigt över magen, stålsatte sig och drog av sig mantelns huva. Fast besluten att ingenting skulle få hindra hennes son att växa upp bland goda cordover började hon sitt livs längsta vandring, mot falkarna som vaksamt riktade sina armborst mot henne innan de ropade åt henne att stanna. Hon höjde blicken och såg på dem med stadig blick. *För din skull, älskade barn. För din skull.*